

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig- i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.
„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren privat 17340 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHOLD: Den uplettede undfangelse — De nye kardinaler — St. Nikolaus — „Nazi mot Rom“ — Norvegia Catholica — „Kimer i Klokker“ — Høitidsdag i Chambéry — Bøker inngått til anmeldelse. — Ny ungdom — Bokanmeldelse — Herhjemme —

Den uplettede undfangelse.

Virgo purissima — Virgo prædicanda.
Av kardinal Newman.

Ved den salige jomfrus uplettede undfangelse forstår man den store åpenbarte sannhet at hun blev undfanget i sin mor, St. Annas, liv uten arvesynd. Siden Adams fall undfanges og fødes ellers hele menneskeheten, hans efterkommere, i synd.

I salmen *Miserere* sier den inspirerte forfatter: «Se, i urettferdighet er jeg undfanget —». Vantroens og ulydighetens synd er vår synd fra det første øieblikk av — den synd ved hvilken Adam tapte Paradiset og som siden da kleber ved oss alle. Ti som Adams barn er vi også arvinger til følgerne av hans synd og har i ham forspilt den åndelige nådens og hellighetens drakt som var blitt skjenket ham av Skaperen da han blev til. I denne tilstand undfanges og fødes vi alle og vi bringes ut av den ved Dåpens sakrament. Men Maria var aldri i denne tilstand — hun var ifølge Guds evige bestemmelse fritatt for den. Fra evighet av besluttet Gud — Faderen, Sønnen og Helligånden — å skape menneskeslekten, og tillike blev dens forløsning ved Sønnen bestemt i det ufattelige evige øieblikk da Guds Sønn fødtes av Faderen. Han var født fra evighet av — han var ved en evig bestemmelse født til å frelse oss i tiden og gjenløse hele slekten — men Marias gjenløsning var bestemt på den særlige vis som kalles den uplettede undfangelse.

Det var ikke bestemt at hun skulde renses for synd — men det var bestemt at hun fra første øieblikk skulde bevares for synd. Og således fikk det onde ingen andel i henne. Derfor var hun et barn av Adam og Eva som om disse aldri hadde falt og derfor hadde hun ikke andel i deres synd men arvet de egenskaper og nådegaver (og mer til) som de besat i Paradiset.

Dette er hennes fortrin for alle andre mennesker og grunnvullen for alle de sannheter som er oss åpenbart om henne.

Maria er *Virgo prædicanda* — det vil si: den jomfru som skal forkynnes, som skal prekes.

Ti vi er vant til å forkynne, å preke det som er vidunderlig, usedvanlig, sjelden, nytt og viktig. Således da Herren skulde komme og St. Johannes Døperen preket ham — således da senere apostlene gikk ut i den vide verden og likeledes preket ham.

Vi husker hvorledes en kvinne i skaren tilroper Kristus: «Velsignet det liv som bar dig!» og hvorledes han svarer: «Salige de som hører Guds ord og bevarer det!» Dette passer på Maria — ti hun var full av nåde for å kunde bli Guds mor. Og derfor er hun *Virgo prædicanda*. Hun fortjener å prekes fordi hun aldri begikk noen synd — fordi synden ingen del hadde i henne — fordi hun ved Guds nådes fylde aldri tenkte en tanke eller talte et ord eller gjorde en handling som ikke behaget den almektige Gud — og fordi den største triumf over sjelefienden blev åpenbart i henne.

Før sitt komme utførte Herren sin mest vidunderlige frelsergjerning i henne som skulde bli hans mor. Ved fortjenesten av det blod han vilde utgyte grep han inn og hindret ennu før han hadde bragt sin sonedød på korset, at hun pådrog sig Adams synd. Derfor preker vi henne som er gjenstand for denne underfulle nåde. Og denne preken om Maria og den ærbødighet vi viser henne er vokset med de skiftende tidsaldre. Først blev hun preket som jomfruenes jomfru — så som Guds mor — så som herlig i sin optagelse i himlen — så som syndernes forbeder — nu som uplettet i sin undfangelse.

Dette siste har særlig vært det nittende århundres preken. Og således er det skjedd at det, som var det første i hennes egen historie, er blitt det siste i Kirkens erkjennelse av henne.

La oss da med alle hellige sjeler si:

allerreneste jomfru, undfanget uten arvesynd —
MARIA, be for oss!

Kardinal Newman.

De nye kardinaler.

Den 16ende desember trer det konsistorium sammen hvor utnevnelsen av de tyve nye kardinaler vil bli stadfestet. Som bekjent foregår dette på følgende måte: den Hellige Fader forkynner sin avgjørelse hvorpå han etter gammel skikk spør: *Quid vobis videtur — hvad synes eder?»* Som svar reiser alle kardinalene sig og setter stilltiende sine baretter på til tegn på sitt samtykke.

Man har lenge ventet disse utnevnelser — ti det hellige kollegium var gjennom de siste års hyppige dødsfall innenfor kardinalenes rekke — ialt er der død 59 kardinaler i Pius XI's regjeringstid — redusert til bare å telle 49 medlemmer mot det fastsatte antall 70. Av disse 49 er 24 italienere og 25 tilhører andre nasjonaliteter, nemlig 5 franske (erkebiskoppene av Lyon, Besançon og Paris, biskoppen av Lille og kuriekardinal Lépicier — 4 amerikanske (erkebiskoppene av Boston, Philadelphia, Chicago og New York) — 3 spanske (erkebiskoppene av Tarragonia og Sevilla og kuriekardinal Ségura) — 3 tyske (erkebiskoppene av München, Köln og Breslau) — 2 polske — 1 kanadisk — 1 østerriksk (erkebiskopen av Wien) — 1 brasiliansk (erkebiskopen av Rio de Janeiro) — 1 irsk — 1 polsk — 1 ungarsk — 1 belgisk (erkebiskopen av Malines) og 1 tjekoslovakk.

Av de italienske residerer 16 i Rom som kuriekardinaler og 8 er erkebiskoper av de største italienske byer: Neapel, Bologna, Milano, Palermo, Genua, Turin, Florents og Venedig. Av de 49 er en utnevnt av pave Leo XIII, fire av Pius X, elleve av Benedikt XV og de øvrige av den nuværende pave. Kardinaldekanen er mgr. Granito di Belmonte, som tillike med sine fylte 85 år er kardinalenes doyen.

Der er ikke blitt avholdt konsistorium med utnevnelse av kardinaler siden 13. mars 1933 hvor purpuren ble tildelt Fumasoni-Biondi, Dolci, Villeneuve, In-nitzer, Fossati og Dalla Costa.

*

Vi bragte i forrige nummer listen over de nye kardinaler — alle ledende personligheter i Kirkens liv. Imidlertid er der selvfølgelig enkelte som er særlig bemerkelsesverdige, deriblandt i første rekke Propagandakongregasjonens sekretær, erkebiskopen av Philippopolis mgr. Salotti. Sammen med mgr. Tedeschini, den apostoliske nuntius i Madrid, har hans utnevnelse lenge vært «in petto», altså bestemt av paven, men ikke offisiell. Fra historikerkongressen 1928 i Oslo vil mange mulig erindre rektoren for det katolske universitet «L'Institut catholique» i Paris mgr. Baudrillart som ved den anledning holdt foredrag i aulaen og er en anerkjent vitenskapsmann på historieforskningens område. Han deltok iøvrig også i den eukaristiske kongress i Kjøbenhavn 1932. I Paris har det særlig vakt glede at den daværende pavelige nuntius mgr. Maglione også har mottatt kardinalhatten. Det er en meget ansvarsfull stilling som den pavelige sendemann beklær i det republikanske Frankrike, men mgr. Maglione har båret ansvaret og løst de ham pålagte oppgaver på en måte som har skaffet ham regjeringens

høieste aktelse og samtidig sikret Kirkens stilling i landet. Endelig er pavens hoffchef mgr. Caccia-Dominioni velkjent av alle romafarende som har hatt audiens hos den Hellige Fader — og en del opmerksom het har det vakt at etter århundredes forløp atter en representant for den orientalske kirke er utnevnt til kardinal — nemlig den syriske patriark mgr. Tappouni.

*

Tross sin høie alder — han har fylt 78 — kan pave Pius XI fremdeles glede sig ved å være i besiddelse av usvekket arbeidskraft. Personlig setter han sig fremdeles inn i alle saker som forelegges ham og gir det samme store antall audienser hver dag selv om naturligvis de nuværende tider har satt en stopper for de store pilgrimsferder fra alle jordens kanter. Man har henstillet til den Hellige Fader å skåne sine krefter, men alle slike henstillinger avviser han stadig.

Nylig blev der undertegnet et konkordat med Jugoslavia — den nittende diplomatiske overenskomst som er avsluttet i Pius XI's 14-årige regjeringstid. Hvert eneste slikt dokument betyr personlig arbeide fra pavens side så man må beundre den energi og viljestyke som preger St. Peters 265ende efterfølger.

St. Nikolaus.

I de fleste katolske land feires St. Nikolausdagen den 6te desember nesten på samme måte som vi feirer juleaften herhjemme: det er en storstilet gavedag som særlig barna gleder sig til. Oprinnelsen ligger i det eksempel på uskyldighet og gavmildhet som den fromme biskop Nikolaus av Myras eget liv var og som gjorde ham lik et barn i Guds øine, skjønt han samtidig var en klok og lærd mann, som imidlertid brukte hele sin visdom til å utpønske hvorledes han skulde hjelpe sine medmennesker på en slik måte at ingen følte sig forpliktet overfor ham — ti hans hele higen og trakten gikk ut på å tjene andre, og det er en sinnsinnstilling helt forskjellig fra det å hjelpe, som nemlig kan innebære ikke så ganske lite hovmod. Den som hjelper inntar likesom en høiere plass enn den som bare tjener — og St. Nikolaus var den ydmykeste av alle ydmyke, og i hans fotspor har mange fromme mennesker siden forsøkt å gå.

*

Blandt annet erkebiskop Daviau av Bordeaux, som alltid gav alt han eiet til de fattige. Han var som en far for alle som var i nød, og en trøster for alle bedrøvede. Arbeidere, soldater, sjøfolk — alle æret ham som sin velgjører. Hver time på dagen var hans hus beleiret av fattige folk og ingen gikk forgjeves. Men da han slik gav alting bort så hendte det ofte at der ikke blev noe igjen til ham selv.

Forgjeves sa hans husholderske ham at hans tøy var helt utslitt, og at han absolutt måtte kjøpe sig nye skjorter — hun fikk bare til svar: «De kommer for

sent — jeg eier ikke en sou. Der var så mange som led nød!»

Så grep den tro tjenerinne til en list — hun orket ikke å se at hennes gode herre praktisk talt ikke eiet vasketøi mer. Hun gikk til ham og sa: «Får også jeg en gang lov å be om en almisse?»

«Selvfølgelig, selvfølgelig!» svarte kirkefyrsten ivrig — «jeg skal gjøre alt jeg kan for Dem.»

«Med Deres tillatelse vil jeg gjerne få sy noen skjorter til en from gammel mann som trenger hårdt til dem. Og så tenkte jeg at De kanskje vilde gi mig penger til å kjøpe stoffet for. Den gamle mann fortjener det, for han nyter almindelig aktelse.»

«Men hvorfor bruker De så mange ord?» avbøt erkebiskopen henne. «De kan da skjønne at han skal ha de skjorter. Her er 200 frcs. — dessverre er det alt jeg har nu. Men ta dem og kjøp det nødvendigste — og trenger han mer så kom bare til mig uten frykt. Jeg skal gjøre alt jeg kan for å hjelpe ham.»

Og husholdersken tok pengene, og hun kjøpte tøy og sydde skjorter til erkebiskopen — for han og ingen annen var den «fromme gamle mann».

*

Slik gjorde tjenersinnet denne kvinne opfinnsom — ti intet er så inspirerende som viljen til å være andre til nytte. Hvor den er tilstede, ren og uplettet av lysten til selv å høste takk og anerkjennelse — vil også alltid åpne sig en vei som fører frem til målet. St. Nikolaus er gått forut på denne vei — og feires enn herhjemme ikke hans fest som i de katolske land, så kunde det vel være at vi så helt i det stille kunde feire den med en liten handling i hans ånd — ti «de fattige har vi alltid hos oss».

For eksempel feire den ved i tide å tenke på våre fattige til jul.

„Nazi mot Rom“.

Med denne overskrift leser vi i «Dagen» for 28de november d. å. med glede følgende:

«Skjønt forfølgelsen av den protestantiske opposisjon på ingen måte er ophørt, men så å si daglig gir sig nye utslag, er det dog den katolske geistlighet som for tiden i særlig grad er gjenstand for den tyske diktaturregjeringens oppmerksomhet. Til tross for konkordatet og til tross for de fra ledende hold hyppig avgitte forsikringer om statens velvillige nøytralitet overfor kirken fører myndighetene en aldri hvilende angrepskrig mot det katolske presteskap.

Enhver som leser den nazistiske presse har i de siste måneder ikke kunnet undgå å legge merke til at tonen mot den katolske kirke er blitt stadig mere fiendtlig. Næst etter jødene er det ingen klasse av folket som i den grad forhånes og latterliggjøres som katolske prester og biskoper. Som der finnes aviser og ukeblad hvis hovedoppgave det er å bekjempe jødene som f. eks. Streichers beryktede «Stürmer», er det også dukket op presseorganer hvis spesialitet det er i tekst og bilder å chikanere den katolske geistlighet, og som med hensyn til usømmelig journalistikk slår alle rekorder.

Hensikten er tydelig nok. Det katolske presteskap, som ennå våger å hevde meninger om religion og moral som står i strid med den nazistiske lære, skal trues til fullstendig underkastelse. Og den opposisjon mot nazismen som ikke engang det mest hårdhendte despoti kan forhindre, skal iallfall søkes uskadeliggjort. Prestenes autoritet skal undergraves så ingen lenger lar sig påvirke av dem. Kunde man få det tyske folk til å tro at de katolske prester dels er fedrelandsforrædere, dels gemene forbrytere, vilde der ikke mere eksistere nogen «katolsk fare» i det tredje rike.

De tallrike rettssaker mot katolske munk og prester for overtredelse av valutaforskriftene er utvilsomt et ledd i dette planmessige arbeide på å slå den geistlige opposisjon til jorden. Saken mot biskop Legge var den 19. i rekken av disse valutaprosesser, og den 20., som er anlagt mot tre fransiskanermunker i Fulda, er nettop begynt. Hvis det bare gjaldt å forhindre omgørelser av de strenge valutabestemmelser, vilde de tiltalte sikkert ha sluppet fra det med en ikke altfor høy bot. Det er nemlig ikke i noget tilfelle ført bevis for at de anklagede har hatt til hensikt å berike sig selv. De ulovlige transaksjoner de har foretatt, er bare kommet kirkelige organisasjoner til gode. Selv om de katolske geistliges optreden er meget forkastelig, så hører deres forseelser altså til den kategori som man i nogenlunde civiliserte land behandler med den størst mulige lemfeldighet. Når allikevel flere av de tiltalte er blitt dømt til mange års fengselsstraff er det vanskelig å frigjøre sig fra den mistanke at dommene har politiske motiver. R a g.»

*

Når vi skriver at vi har lest dette «med glede» bunder denne glede i atter å få konstatert at redaksjonen for dette blad som betegner sig som «Kristelig Dagblad» og må betraktes som det ledende presseorgan for den norske Statskirke — i all fall er dens eneste daglige publikasjon — bedømmer forholdet mellom katolisisme og nazisme med forståelse. Men da der i samme stykke forekommer den passus «selv om de katolske geistliges optreden er meget forkastelig — er det vår plikt som den katolske Kirkes eneste presseorgan herhjemme å belyse de nærmere omstendigheter som forklarer, hvorledes det er gått til at biskopen av Meissen — eller rettere hans bispedømmes finansielle administrasjon — er kommet i konflikt med den tyske valutaloggivning med den følge at biskopen selv er blitt ilagt 100 000 mk. i bot mens hans bror dr. Th. Legge og generalvikaren dr. W. Soppe, som forestod bispedømmets finanser, er blitt dømt til henholdsvis 5 og 3 års tukthus for deres lovovertrædelser.

Det som biskop Legge har gjort er ganske enkelt at han har forsøkt å betale sin gjeld — d. v. s. sitt bispedømmes gjeld — til utenlandske kreditorer uten på forhånd å ha satt sig inn i den innviklede tyske valutaloggivning. Interessant er det i denne forbindelse å feste sig ved hvad den berømte advokat dr. Dix, som nb. er protestant, uttalte under rettsforhandlingene: «Deviselovene er langt fra ideelle. Der vrimler av tvils- og grensetilfelle i så høy grad at deviseparagraffene ofte motsier hverandre. Vi har her

å gjøre med en nødsforanstaltning, en krigslov, hvis strenghet er nødvendig, men som med sine tusener av enkeltheter ikke kan trenge inn i folkets rettsbevissthet. Tillike er denne lovs rettferdighet også meget tvilsom — man kan nemlig med klokskap og sluhet gjøre en forretning lovlige istedet for rettsstridig. Biskopen av Meissen var helt i god tro da han slog sig til ro med forsikringen om at tilbakekjøpet av de hollandske obligasjoner gikk helt legalt for sig.»

I samme forbindelse kan det ha sin interesse å lese hvad et så nøktern blad som «Finanz und Wirtschaft» — en forretningsavis som utkommer i Zürich — skriver om denne sak:

«Formodentlig har de geistlige devisekjøpere — som man jo uttrykkelig har gitt attest for at de ikke har handlet av personlig vinnesyke — kun vilde sikre sig de penger som var nødvendige for betalingen av de utenlandske kreditorer. Og når det forholder sig slik så må vi konstatere den forbausende kjennsgjering at en tysk statsborger straffes i Tyskland med vanærende tukthus fordi han ærlig forsøker å greie sine utenlandske forpliktelser. Alle rettsbegreper stilles fullstendig på hodet ved en slik «jurisprudens». Men den tyske stat tåler åpenbart ikke at den enkelte borger behandler sine kreditorer ærligere enn staten

selv gjør — og ved sin devisepolitikk tvinger den altså også enkeltmann til å slå følge i statsbankerotten.»

*

«Jeg er uskyldig!» — disse ord gjentok biskopen av Meissen om og om igjen i rettsalen efter at han på en ualmindelig brutal måte var blitt arrestert i Altenburg, hvor han skulde meddele Fermingens sakrament, og ført til det beryktede Moabittfengsel, hvor han fikk tildelt en celle som nettop var blitt ledig efter en morder. Biskopen er en mann på 60 år med et langt og anstrengende apostolat bak sig. Han er en glimrende predikant, en virksom og energisk skribent med megen innflytelse i universitetskretser, hvor hans forelesninger alltid har samlet en stor og interessert skare — likesom hans uredde skrifter mot Rosenberg og ny-hedenskapet er meget leste. Man visste at han var en mann som nød almindelige aktelse og tillit — og det er denne tillit og den aktelse som makthaverne regnet med at arrestasjonen, forhørene og dommen skulde undergrave.

Men det er gått anderledes.

«Jeg er uskyldig!» — lyder biskopens røst, og denne røst klinger ikke alene som den gode samvittighets stemme — den klinger ut i hele verden som et anklagende rop mot nazismen og dens menn.

Norvegia Catholica.

III. BERGEN —

Før vi imidlertid begir oss på vandring, skal vi høre litt om de tapre og opofrende St. Franciscus Xaverssøstres historie.

Kongregasjonen blev stiftet i 1901 av biskop Fallize — og da biskop Smit som hans efterfølger kom til Norge forstod han straks nettop denne kongregasjons betydning som særlig støtte for prestenes arbeide, samt at søstre som skulde virke blandt et så kultivert folk som det norske, måtte ha den best mulige utdannelse for sin store opgave. Han oprettet derfor et eget noviciat i Sylling og samtidig innkjøptes «St. Olavs-huis» i Bussum, Holland, som postulanthus. Ordenen har nu foruten sine sykehus og klinikker i Bergen sykehus i Arendal, Stavanger, Haugegesund og Hønefoss.

Ja — dette er den ytre form, men hvad rummer den ikke av ofre og lidelser før alt blomstrer som det blomstrer nu! Dr. Sivertsen kom i sin tale søndag inn på hvad han hadde oplevet sammen med søstrene. Og en av de eldste søstre søstre supplerer hans beretning. Jevnt og enkelt forteller hun — men hvilken fortelling!

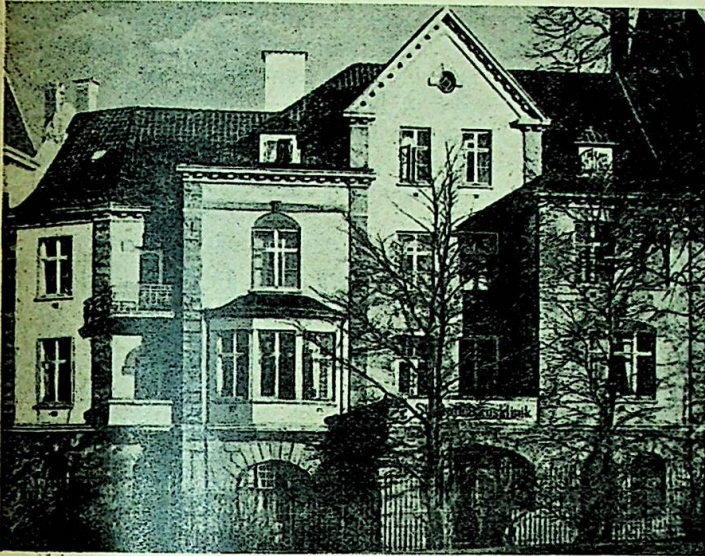
Seks søstre kom til landet. Den 19. mars 1901 begynte de 4 i Bergen, den 1. mai 1902 de to i Stavanger. Søster som beretter for mig er blandt dem som virket i Bergen og i begynnelsen gikk alt godt: hospitalet er søkt og søstrene velsette som pleiersker. Men jalousien våkner — lægene utsettes for press; de har å støtte dem som tilhører statskirkens bekjennelse — og da brister det for søstrene. Hadde de henvendt sig til biskop Fallize hadde han selvfølgelig

hjulpet dem — «men vi vilde nødige ta hjelp og ligge ham til byrde» — og så forsøkte de alt mulig. Fra en forretning, hvor sjefolk innleverte sitt tøl til reparasjon, fikk de dette arbeid overdratt — de heklet og strikket — de sydde for folk helt til 1920 og mange er de damer i Bergen hvis utstyr er levert av søstrene — de leiet ut til bade- og massasjebehandlinger i underetasjene — de slet og de strød og allikevel måtte de ofte få sin føde ved å gå på torvet og samle op de grønnsaker som selgerne hadde kastet efter forvridens slutt som ubrukelige! Eller de fikk tilsendt om lørdagen av snilde grønnsakhandlere det de ikke hadde fått solgt. Men verst av det hele — hvad dr. Sivertsen gav en rystende beskrivelse av — var det at man på hospitalet fikk innlagt nervepatienter, som de andre sykehus ikke vilde motta, og at de sinnslidende ofte overfalt søstrene eller disse måtte kjempe med dem for å forhindre at de tok sitt liv — f. eks. ved å kaste sig ut av vinduene. Men i 1910 kom dr. Sivertsen — han fikk satt en stopper for dette. Snart gikk det bedre — 1920 begynte spesialistene å innlegge sine patienter og fra da av var søstrene anerkjente og søkte og utvidelsene blev nødvendige.

Vel — så ser vi oss først om i

St. Franciskus Xaverhospitalet

ved siden av St. Paulskirken og gjennom en overdekket gang fra tredje etasje forbunnen med denne. Her — over selve kirkens sideskib har søstrene sitt smale og langstrak-

St. Franciskus øienklinikk.

te kapell — mens det tilsvarende kapell over kirkens annet sideskib brukes til retretter, foredragsmøter o. l.

Selve hospitalet er for lengst sprengt. Første etasje inneholder de fornødne mottagelsesrum, taleværelse, lægekontor og hospitalets egne kontorer — i sidefloien er kjøkkendepartementet. I annen etasje små og store sykeværelser, operasjonssaler med tilbehør — likeledes det samme i tredje. Grønne planter liver op overalt — og overalt hersker den velsignede stillhet som er særpreget for katolske sykehus hvor pleierskene som bekjent utenfor rekreasjonstiden kun taler det allernødvendigste.

Gjennom en lang, snirklet og pussig passasje er hospitalet forbundet med

Gamlehjemmet,

som også avgir en hyggelig leilighet for søstrenes rektor, pater Hol, O.F.M. Her finnes søstrenes sy-, lappe- og reparasjonsstue, hvor 6 tråmaskiner surrer omkapp, idet alt, fra søstrenes drakter til det minste kjøkkenplagg, er hjemmelavet. I huset har dessuten hospitalets tjenerpersonale sine værelser. Derfra tar søster Anna, min elskverdige ciserone, og jeg ut til det nye sykehusanlegg

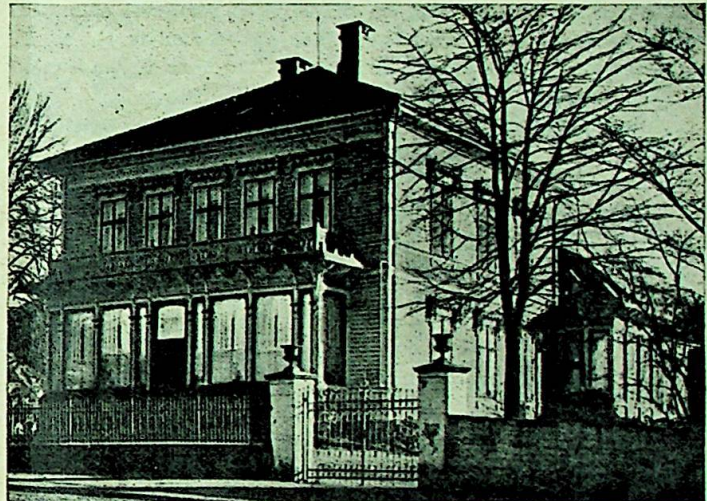
Florida,

beliggende skjønnest mulig ved Store Lungegårdsvannet med et herlig parkanlegg ned til vannet. Moder Julia ønsker oss velkommen og viser oss om, idet vi selvfølgelig først hilser på Vårherre i kapellet, et lyst stort rum i første etasje holdt i rosa, violett og kreme. Alt er moderne her, hver eneste kvadratcentimeter plass er utnyttet, men de første spadestikk er allerede tatt til det hårdt tiltrengte store, nye sykehusanlegg, som i to etapper skal bygges på dette sted. Det nuværende sykehus her har 35 senger og 12 søstre, men er så altfor lite til å dekke behovet.

Atter et skjult sukk over å skulle skilles så fort, når man så gjerne vilde tales mere ved — et varmt adjø til moder Julia og vi spaserer gjennom den solfylte Nygårds-park til

St. Franciskus øienklinikk,

hvor vi treffer, moder Hedvig. Og vi får av henne denne bygnings meget usedvanlige historie. At den må være usedvanlig forstår man straks, ti de praktfulle håndsmidde jernrekkverk og kobberslag, de digre mahogni- og marmorsøiler i forhallen og det tykke eketres panel- og trappegelender m. m. forteller med engang at dette er ikke søstrenes verk. Vi får da å høre at villaen er bygget av en krigsmillionær i den verste jobbetid og at han hadde beordret at intet måtte spares. Intet blev spart — den minste detalj er utsøkt forarbeidet — så flytter han inn og efter to måneders forløp må han atter opgi huset da han ikke kan greie sine forpliktelser. Og hvad skjer? Søstrene overtar det og finner et hus som skulde det være bygget ene med henblikk på deres behov! Uten overdrivelse: ett av vårt lands skjønneste kapeller er innredet i biljardværelset uten at noe behovdes å forandres! I det praktfulle badeværelse, helt beklædd med marmor er nu operasjonsværelse — i et eget rum opbevares de spesialistin-

Florida.

strumenter som brukes til øienoperasjoner, f. eks. den digre inagnet til å trekke jernsplinter ut av øiet med. Moder Hedvig viser oss hvorledes enndog de patienter som ser dårligst kan hjelpe sig selv ned ad den brede, makelige trapp — og hvorledes alle sykerommene er utstyrt med store, kostbare porselensvasker til varmt og kaldt vann, også en herlig arv å ha overtatt! Og øverst oppe finnes noen henrivende små enkeltstuer, som mest av alt fører tanken hen på hyggelige gjesteværelser på en stor gård på landet. Moder Hedvig viser oss det alt sammen med kjærlig glede over så godt der kan stelles her for de lidende — og gjennom alt hun sier går en inderlig takk til alle gode gavers giver, som har laget alt langt bedre enn søstrene hadde turdet håpe å kunne gjøre selv! Så er det farvel også her — alltid det samme vanskelige farvel — — — — —

*

Vår runde er slutt, men en opplevelse står igjen og den er forbeholdt siste kveld: moder Walburga tar mig med ut på

Bestemors Minde»,

søstrenes landssted og landbruk ute i Sandviken. Fredelig og stille ligger det nu når ingen bor der — men det er alltid rede til å ta imot de søstre som trenger hvile. Vi beundrer det store herlige terreng, hvorfra man kan se utover hele Byfjorden. Og så finner vi på veggen i kjøkkenet en innskripsjon — jeg husker ikke mer hvad det var for et husgeråd som bar den, men jeg skrev den av:

«Begrüsse froh den Morgen —
der Müh und Arbeit gibt.
Es ist so schön zu sorgen
für Menschen die man liebt».

Små ord — kan hende beregnet på en husmor i hennes enkle virke i et lite hjem — nu utvidet til å gjelde en kongregasjon av søstre som elsker i Kristus — som elsker med en kjærlighet som rummer en verden av sjeler!

*

Alle stjerner tennes mens vi ennu er derute — Fløibahens strålende linje leker en privat liten melkevei sammen med de hundrer av lysende vinduer op ad fjellets sider. I stillhet kjører vi hjem til hospitalet, ti nu er reisen slutt.

Så tar vi farvel — men som den siste hilsen lyder ærverdige moders stemme til oss: «Lovet være Jesus Kristus».

Ja, lovet være Jesus Kristus, fordi han også heroppe i Norden sender sin Kirke mennesker, hvis motto er: «Det bør ham å vokse, mig å avta». Mennesker som har vilje og krefter til å gjennomføre dette — — —

E. D.-V.

„Kimer I Klokker“.

«Kimer I Klokker» for iår er kommet. Heftet bærer det samme lødige preg iår som tidligere og må absolutt betegnes som den beste og mest underholdende julelesning såvel for katolikker som deres venner og bekjente.

Blandt bidragsyderne gjenkjenner vi med glede en flerhet av de mest velkjente og høit skattede også fra tidligere år. Sigrud Undset, K. Kjelstrup, Lars Eskeland, Ellen Faaberg, Ingeborg Boye, Eva Dithmer-Vanberg, Marie-Elisabeth Larsen og Gøsta af Geierstam har også iår levert gode bidrag. Skal et enkelt av disse nevnes særlig må jeg si at Sigrud Undsets julebetragtning «Den hellige familie» er helt betagende. Den inneholder et veld av rike, alsidige tanker for en riktig lang og uforstyrret stille julestund. Alene dette bidrag gir kjøperen mer enn full valuta for sine penger. Men også de andre bidrag er gjennomgående helt ypperlige. Ellen Faaberg forteller om «Lyse Kloster». Ingeborg Boye og Marie-Elisabeth Larsen har hver sin stemningsfulle julefortelling: «Julenatten» og «John Teilmanns himmelske bolig». Både K. Kjelstrup og Lars Eskeland bidrar med vakre dikt, mens E. Dithmer-Vanberg fører oss dit ned «Hvor den edle sølvertz vinnes» — i Kongsberg gruber. To interessante reise-skildringer er også kommet med. Gøsta af Geierstam forteller om «Minner fra en Svalbardstur» mens K.

Bøtke skildrer en tur «Over Finnmarksvidden». Juleheftet slutter med en vakker allegori «Jomfru Maria og englene» av den franske Jules Lemaitre.

Når til alt dette føies at heftet er både rikt og vakker illustrert av kunstnere som Gøsta af Geierstam, Hans Huszar og Ivar Ruyter, da vil alle forstå at «Kimer I Klokker» iår er bedre og mere kjøpeverdige enn nogensinne.

H å b.

Høitidsdag i Chambéry.

St. Josephssøstrenes generalforstanderinne, Mère Marie du Sacré Coeur i Chambéry kan søndag 8. des. feire sitt 50-års-jubiläum som profess-søster. Hun vil da fra nær og fjern motta utallige beviser på den aktelse og hengivenhet hvormed hun omfattes av alle som er kommet i berøring med henne og har fått anledning til å verdsette de store egenskaper som har gjort henne så fortrinlig skikket til å lede den store ordensfamilie at den hellige Stol uten nølen innvilget i hennes gjenvalg, da hun ifjor hadde avsluttet sin annen periode som generalpriorinne. Navnlig vil selvsagt hennes åndelige døtre i den gamle og den nye verden forene sig med den høit fortjente Mère Générale på hennes store høitidsdag med takk for alt Guds nåde har virket i denne trofaste St. Josephssøster. For St. Josephssøstrene i Norge er det en særlig glede å vite at deres provinsialforstanderinne, Mère Zoé, på søndag personlig vil fremføre deres inderlige lykkønskninger og vitne om den takknemmelighet som de alle nærer for henne. Ved sine mange besøk heroppe har hun vist en mors varme omhu og levende interesse for hver enkelt og ved ord og eksempel ansporet dem alle til av hele sin sjel å streve efter å virkeliggjøre St. Josephssøstrenes store og krevende livskall.

Bøker inngått til anmeldelse :**Fra Aschehoug & Co.:**

Kari Gløersen: «John Myhre og hans kone.»

Stein Mehler: «Min bror Ansgar.»

Theo. Findahl: «Den gule keiservei.»

Magnhild Haalke: «Allis sønn.»

Oscar Wilde: «De profundis — Balladen om Reading fengsel.»

Egil Meidell-Hopp: «Pappa betaler.»

Ingeborg Refling-Hagen: «Hvor kom vi fra?»

Arnulf Øverland: «Hustavler.»

Trygve Gulbranssen: «Ingen vei går utenom.»

Fred. Tybring: «Emanuel Vigeland.»

Waldemar Brøgger: «Når markene pløies.»

Fra Gyldendal Norsk forlag:

Ronald Fangen: «Som det kunde ha gått.»

— — — «Det nye liv.»

Winston S. Churchill: «Ungdom.»

S. Hoel: «Fjorten dager før frostnettene.»

Sigurd Christiansen: «Drømmen og livet.»

Gabriel Scott: «Skipper Terkelsens levnetssløp.»

Emil Boyson: «Tegn og Tydning.»

Fra O. Norli:

Olav Duun: «Gud smiler.»

Ny ungdom.

Av pater Boers, O. F. M.

Holdt i St. Olavskirken, Oslo, ved aftenandakten på ungdomsdagen 24. november 1935.

Under verdenskrigen skrev den danske forfatter Johannes Jørgensen: «Det er som om en kjempehånd omklammer jordkloden og utpresser blod av alle dens folk. Og i hvilke avgrunner — av lys eller flammer — skal jordkloden falle når hånden trekker sig tilbake?»

Ja — i hvilken avgrunn er jorden og dens mennesker falt? En avgrunn av håpløshet, av tvil og av tross, og nødrop lyder hvert øieblikk op av denne avgrunn — vi kan ikke undgå å høre dem hvis vi ikke forherder vårt sinn og stenger oss ute fra den levende menneskehet. Vi kan ikke undgå å se at den tid er inne om hvilken der er skrevet at «ødeleggelsens vederstyggelighet skal stå på de hellige steder». Ja, i første rekke er det det, som inntil nu har vært menneskene hellig og som de har bygget sitt liv i ly av, som avgrunnens makter forsøker å ødelegge — som de forfører menneskene, særlig ungdommen, til å forhåne så den danser en danse macabre på ruinene av det som har vært forgangne slekters helligdom — et direkte utslag av tidens moralske ødeleggelse og moralske nedgang. «En krisetid» — sies der undskyldende og forklarende. Men ordet krise er ikke her på sin plass — i all fall ikke i sin vanlige forstand. Ti en krise er noget akutt, noget forbigående. Allermest passer det når man gir den økonomiske krise verden gjennomlever skyld for alle tidens uhyggelige fenomener. De skyldes den moderne mentalitet som befinner sig i en nedgangsperiode som kanhende aldri før — en tilstand av degenerering hvilket altså vil si: den er inne i en prosess hvor kreftene oppløses av sine egne produkter. Således og ikke anderledes må tilværelsen i øieblikket ta sig ut om vi betrakter den under en kristen synsvinkel.

Men — er det bare mørke vi ser ruge over menneskeheten? Nei — vi ser også et lys som gir håp om solrikere fremtid. Vi ser vel de store anstrengelser som avgrunnens makter gjør for å føre menneskene tilbake til hedenskapet under mange underlige forklæringer — men ved siden derav ser vi også hvorledes der arbeides for Kristi sak, for en sterk og personlig innstilling til kristendommen og hvorledes denne forkynnes sterkere og mer bevisst enn nogensinne. Vi ser hvorledes trangten til en åndelig fornyelse åpenbarer sig mer og mer i så å si alle land — ja vi ser hvorledes denne trang blir tilfredsstillende og hvorledes den gode sæd spirer, vokser og bærer frukt på utallige steder. Til gagn og glede for den unge slekt.

Der må komme og kommer en slekt nu som fullt ut forstår kristendommens betydning — den sanne kjærlighets verd — og som søker sine gleder utenfor de ting som bare er nerve- og sansepirrende. Som vet at livet, det eneste liv som er i overensstemmelse med virkeligheten og derfor aldri skuffer — kun kan bygges

på kristendommens grunn når man selv bevisst tar ansvaret for de oppgaver man går inn for og stadig fornyer sin personlighets kraft ved hjelp av Kirkens nådemidler.

Og her ligger den moderne ungdoms virkefelt — her er dens store kall.

Det er sagt meget ondt om denne moderne ungdom — svært meget lettkjøpt ondt. «Lovpriserne av de gamle tider er en uforgjengelig slekt» — det har alltid vært lettvinnt å fordømme og forarge sig over «de unge» når man selv satt benket ved et veldekket bord og hadde sitt og sin families på det tørre — når man hadde glemt sin egen ungdoms «Sturm- und Drangperiode» og var vel forankret i samfundet, kanhende som en av dets støtter. Hvem vil dømme enn si fordømme de unge som nu må ferdes i en verden hvor det fra alle kanter beiles til deres sletteste instinkter og hvor arbeidsløshetens grå spøkelse griner dem imøte hvorhen de så enn vender sig? Sult, legemlig og åndelig, elendig, bolignød, moralsk fordervelse, gudsfornektelse, hat, tyveri, mord — alt dette ser den unge av idag, og mot det skal han kjempe sin kamp for det daglige brød, sin ære, sin renhet, sin tro, sitt håp og sin kjærlighet. I dette miljø skal han kjempe en kamp for sine idealer og det en kamp av dimensjoner som de eldre og dømmende generasjoner knapt har anelse om.

Men idealene lever ennu i de unges hjerter tross alt som gjøres for å drepe dem. I bunnen av hjertene lever lengslen etter et liv i høiere og rene regioner — et liv etter Guds vilje — et liv i troskap mot det gode, det skjønne og det sanne. De unge vet der finnes en mandig kristendom som gir sig utslag i kraft — de søker den og lenges etter den.

Men her på dette punkt er syndet meget av de eldre slektledd; ti er det denne kristendom de praktiserer selv og viser de unge et levende eksempel på? Hvad har de selv — da de var unge — fått ut av den revolusjonerende åndsmakt som kristendommen i virkeligheten er? Har de vist de unge at kristendommen er annet enn å plapre utenad bønner og salmevers? Den moderne ungdom føler ingen trang til en begredelig kristendom som hevder at jorden er bare en jammerdal. Slik talte heller aldri Kristus — han stålsatte sine disipler — slik talte ikke St. Paulus da han ropte: «Gled eder alltid i Herren!» Han arbeidet og led og kjente derfor den ekte mandige glede som ene finnes i opfylte plikter. Den kristne livsanskuelses ypperste frukt.

Det er denne livsanskuelse vi må forkynne for våre unge — men vi må forkynne den i ord og former som de forstår og som griper dem. Utslitte fraser rekkes ikke til. Legg vekt på plikt og på personlig ansvar — legg vekt på den glede som har sin rot i sjelens liv og derfor ikke er avhengig av de ytre kår! Og vi vil se en ungdom fylle Kirken.

Og vi vil se en forvandlet ungdom for hvem Kristi etterfølgelse er livets mål og mening og som finner troen her på jorden som positiv drivkraft i det daglige liv. Ungdommen vil opdage at sannheten er en m a k t, ikke bare så selvfølgelig at den overhodet

ikke tas hensyn til. De vil hugge denne sannhet ut av selvfølgelighetens stivnede dekke — og de vil søke å virkeliggjøre den etter Kristi egne ord. De vil søke å «bli fullkomne likesom eders himmelske Far er fullkommen.» Og de vil opdage at dette skjer kun gjennom kjærlighet:

Elsk Gud av hele ditt hjerte — og din neste som dig selv.

Sett kjærlighet inn mot verdens hat — sett hjelpsomhet og godhet inn mot verdens egenkjærlighet og ondskap — et nytt hjerte skjenker Gud dem som elsker ham — en ny ånd som etterhvert vil gjennomtrengre alt og gjenreise Guds billed, først i den enkelte så i hele menneskeheten. Og denne nye kraft vil rive alle nasjonale, kulturelle og sociale hindringer og skillemurer ned.

*

Se, idag bærer vi et trett og utslitt kirkeår til graven — og om det nye år som kommer, vet vi ingenting, bare at vi kristne fremdeles skal være et folk «i nød og trengsel». Men vi vet også at vi skal være «et folk i Gud»: et folk i Guds kjærlighet, under kjærlighetens kors.

I hånden vil vi bære korsets hellige tegn — i hjertet kjærlighetens gledebudskap. Således går de unge ut i det nye år og «i dette tegn skal vi seire!»

Amen.

Bokanmeldelse.

ELLA ANKER: Et år i Rom. (Forlagt av Cammermeyers Boghandel).

Ella Ankers bok: Et år i Rom foreligger nu i en ny, omarbeidet og forsøkt utgave, som er utstyrt meget vakker, navnlig med mange reproduksjoner av norske kunstneres bilder fra Rom og Italia. Det er dessuten en del religiøse bilder av Henrik Sørensen og Ern. Vigeland som ikke har noen helt tydelig tilknytning til teksten.

Boken som er underholdende og lettlest gir en rekke sterkt personlige bilder, preget av fru Ankers inntrykk under et lengere opphold i Italia. Hun forteller ofte pussig og ofte interessant om små og tildels typiske opplevelser hun har hatt, da hun besøkte de navnkundige minnesmerker i Rom fra oldtiden og fra den kristne tidsalder.

Det anføres også en del historiske opplysninger og religiøse betraktninger, hvor forfatterinnens personlige farvede syn kommer tydelig frem. Det gjelder navnlig forhold i den katolske kirke som hun bedømmer temmelig overfladisk og ofte fra mindre gode kilder, som hun øser av, utvilsomt i god tro. Således røber boken fantastiske forestillinger om antallet av inkvisisjonens ofre, gir bl. a. en helt legendarisk fremstilling av hvorledes Galilei blev blind og et sterkt fortegnet bilde av Giordano Bruno. Av øvrige misforståelser bør kanskje nevnes den søkte og kunstige tilknytning mellom hedensk mytologi og andakten til jomfru Maria, hvis evangeliske utspring (jfr.: «Se fra nu av skal alle slekter prise mig salig». Luk. 1, 48) overhodet ikke blir nevnt. Det er tydelig at forfatterinnen ikke har gjort sig den umake å studere noen katolsk fremstilling av Kirkens

lære. Det er synd, for hennes omarbeide utgave vilde ha vunnet på det.

Det må dog nevnes at boken også beretter om gode og vakre inntrykk fra Roms kirkellv, således er det en varm og følt skildring av en Langfredagsgudstjeneste i St. Peterskirken. Og endelig nevner forfatterinnen Pavens innsats for å bevare verdensfreden.

H. J. I.

Herhjemme.

Oslo. Hs. Høiarverdighet Biskopen reiser mandag 9. desember til *Stockholm* for etter innbydelse av St. Ansgars forelesningsnevnd å holde foredrag ved innvielsen av denne forenings nye forsamlingslokale. Biskopen vil være tilbake i Oslo 12. ds.

Bergen. St. Elisabethsforeningens patronatfest blev denne gang høitideligholdt søndag den 24. november. — Det var en festlig stemt forsamling som ved 7.30-tiden hilste Mgr. Snoeys og den øvrige geistlighet velkommen. Frøken Faaberg fremsa derpå en sjelden vakker prolog, hvorefter Mgr. Snoeys holdt festtalen, hvori han påla oss, alle katolske kvinner, å holde sammen og arbeide for vår forening, og gjennom den for vår kirke i St. Elisabeths ånd. — Så gikk teppet op for et vakker stemningsfullt lite skuespill «Sjelen på skilleveien». 5 av St. Elisabethsforeningens damer var de optrædende, og samtlige skilte sig meget godt fra sine roller, hvilket også den sterke applaus tilkjennegav. — Plassene rundt det festlig dekkede bord blev nu inntatt, og feststemningen blev ikke mindre da der ved bordet blev sunget to for anledningen skrevne sange, hvis innhold både var muntert og anslående. Foreningens formann, fru kaptein Lorentzen, holdt ved bordet en utmerket tale, hvori hun fremholdt at vår plikt var først å arbeide for vår egen forening, men at det samtidig var like nødvendig å se stort på tingene, at vi kunde utvide vår arbeidskraft til å delta i alle katolske kvinners arbeide, og derigjennem bli aktive deltagere i den katolske aksjon, som jo er den hellige Faders og hans høiarverdighet biskop Mangers uttrykkelige ønske. — Etter bordet underholdt en av foreningens damer med vakker pianomusikk. På programmet stod så en liten sketsj: «Ærlighet varer lengst». Den var meget morsom og blev spilt med fult og klem og høstet meget bifall. — I festlig lag går tiden så altfor fort, så da vår tradisjonelle utlodning var forbi, og en hel del damer var blitt beriket med vakre gevinster, nærmet klokken sig mistenkelig 12, og vår vellykkede fest sin avslutning. — Vi var blitt et minne rikere. Mon det ikke gikk flere som det gikk mig? — Jeg glemte regnet, blesten og den mørke nattetime. Et par strofer av frøken Faabergs vakre prolog om den hellige Elisabeth var mitt følge på hjemmeveien:

Og vi som hennes barn vi må som henne virke — vi må bli henne lik i glede som i sorg — så vi kan bli en støtte for vår kirke — som er vår mor, vår faste, trygge borg.

R. H.

Hamar. Hamar lokalavd. av St. Olavs forbund hadde møte i foreningslokalet mandag 18. november 1935 med foredrag av dominikaren, pater Vanneufville over emnet: «Tanker om kommunismen.» — Pateren fremførte sitt syn på saken i et velformet, utmerket foredrag, hvor han redegjorde for utviklingen av kommunismen fra dens begynnelse i Moskva i 1924 og fremover — belyste de mange gode sider ved ideen og forklarte de mange spørsmål som uvilkårlig meldte sig for de unge begeistrede mennesker av begge kjønn — som ekteskap, barn etc. Pateren blev kraftig hyldet og fikk også noen takkens ord. Etterpå avholdtes en interessant konkurranse, hvor 2 fikk alt riktig, mens enkelte var mindre heldig — 4 premier blev utdelt. — Og så til slutt selskapelig samvær som vanlig. Referent.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri, Telefon 10 877. Oslo.